

**Mult stimate tovarășe prim-secretar,
stimați și distinși oaspeți**

Repunem astăzi în circuitul constelației muzeistice ieșene secția de istorie veche și prefeudală, adică începînd cu epoca paleolitică și pînă în sec. al X-lea e. n. cînd se termină procesul de formare a limbii și a poporului român.

Necesar întreruptă, pentru completarea cu noi exponate, a cercetării, interpretării, etalării și prezentării lor într-o formă științifică, noua organizare a secției corespunde cerințelor moderne ale muzeografiei și a prestigiului țării noastre pe plan mondial.

Condițiile create de partidul și statul nostru, oamenilor de cercetare pe baze de analize, comparații și confruntări sincere de opinii, se concretizează și în domeniul muzeografiei istorice românești în continuă dezvoltare și, ca drept recunoștință, înscrîm această realizare în cinstea celei de a 50-a aniversări a Partidului Comunist Român.

Vechea capitală a Moldovei, cu bogate tradiții istorice, înregistrează multe nume de prestigiu care au stimulat mereu generațiile pentru preluarea, păstrarea și transmiterea valoroaselor vestigii ale strămoșilor.

Merită să pomenesc cu acest prilej doar cîțiva cărturari printre care Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Gheorghe Asachi, Mihail Kogălniceanu, A. D. Xenopol, credincioși unor idei și comori ale neamului.

Mai tîrziu, Iașul reține în acest domeniu numele profesorilor Th. Antonescu și Orest Tafrali preocupați de organizarea unei instituții muzeistice a Moldovei.

Preluînd tradițiile acestei frumoase și nobile activități, Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” de la Filiala Academiei R. S. R. Iași, organizează campanii de cercetări de aproape două decenii pe întreg teritoriul Moldovei, colectînd și valorificînd științific această importantă perioadă istorică în care se remarcă, cu multă autoritate, cultura Cucuteni. Colaborarea în continuare a muzeografilor cu cercetătorii de la Universitate și Academie, a dus la crearea unui patrimoniu de bază mult îmbo-

gătit în ultimii trei ani, scoțind la iveală noi mărturii despre populația autohtonă dacică, imperativ necesar precizării actului nostru de naștere.

În acest scop au fost reluate cercetările discutatei Piroboridave, la Poiana-Tecuci, și în alte noi așezări descoperite cum sînt: Cozia, Cătălina-Cotnari, Lețcani și Erbiceni.

În modul de prezentare am încercat ineditul în ceea ce privește valorificarea exponatelor în vitrine, de dimensiuni diferite, de forme trapezoidale ce sînt luminate din interior, permițînd punerea în valoare a fiecărui exponat.

Obiectele în întregime tridimensionale se pretează la variate moduri de prezentare, care permit o realizare menită să stîrnească atenția și interesul vizitatorilor.

Pentru punerea în valoare a exponatelor am mers pe ideea prezentării lor într-o ambianță intimă neutră și uniformă creată de lumina artificială folosită în exclusivitate pentru secția de istorie veche, procedeu care are avantajul de a pune obiectele mai bine în valoare, eliminînd totodată neajunsurile luminii naturale.

Pentru a evita monotonia și a mări totodată posibilitatea de informare a publicului vizitator, am recurs la soluția de a amplasa deasupra vitrinelor, diapozitive și hărți, în fiecare sală, precum și spoturi luminoase ale căror fascicule sînt îndreptate asupra „in situ”-rilor, pieselor mari și a elementelor de grafică. Textele necesare unor explicații le-am folosit cu economie, evitîndu-se astfel încărcarea expoziției cu un material care nu o dată a constituit un balast.

Vitrinele moderne și elegante, fixate printr-un sistem de montanți și luminate de spoturi, găzduiesc cultura materială și spirituală scoasă la iveală din străvechi așezări omenești, ele reprezentînd rodul cercetătorilor ieșeni din domeniul arheologiei și muzeografiei.

Două mari „in situ”-ri descoperite la Ceahlău și anume: vatra de foc din paleoliticul superior și maxilarul inferior al unui mamut găsit la Holboca lângă Iași, trezesc interesul vizitatorilor chiar din prima sală pentru această epocă atît de îndepărtată. În una din săli se află macheta unui sector al cetății traco-getice de pe dealul Cătălina-Cotnari, care mărește posibilitatea de înțelegere a sistemului de fortificație caracteristic epocii.

Sînt reprezentate prin culturi toate epocile, perioadele și fazele în mod cronologic și științific începînd cu paleoliticul, neoliticul, epoca metalelor, a bronzului și a fierului în care se cristalizează etnosul trac, problema de mare importanță pentru istoria țării noastre cît și a Moldovei.

Fondul variat și bogat al expoziției cu obiecte din silex, piatră, os, fier, ceramică simplă sau pictată, idoli, morminte, monede dacice și romane, altare ridicate unor zei și împărați, amfore, diferite obiecte de podoabă, imprimă vizitatorilor o imagine clară asupra stadiului de dezvoltare. a modului de gîndire și preocupările avute de populațiile de mult dispărute.

Nici un efort n-a fost cruțat pentru a prezenta cît mai cu temei pe rînda istorică a Moldovei în sec. I e.n. cînd se afla în cadrul statului

sclavagist dac începător a lui Burebista și aceasta prin prezentarea materialelor de la Poiana-Tecuci, Bitca Doamnei-Neamț și Barboși-Galați, care dovedesc unitatea culturii triburilor dace de pe teritoriul României, precum și influența romană în Moldova de sud.

În perioada de trecere la feudalism (sec. al IV-lea—al X-lea) are loc procesul de formare a limbii și poporului român.

În cadrul acestui proces este dovedită continuitatea populației locale daco-carpice, prin obiectele expuse în muzeu, găsite la Spinoasa Hlincea, Dancu, Fundul Herței, Erbiceni și Poienеști.

Prezentarea materialelor din această ultimă parte istorică este făcută în așa mod încît să permită realizarea legăturii istorice muzeistice cu epoca feudală în curs de realizare.